

Отримано: 21 вересня 2017 р.

Прорецензовано: 3 жовтня 2017 р.

Прийнято до друку: 10 жовтня 2017 р.

e-mail: krupskana@gmail.com

DOI: 10.25264/2519-2558-2017-67-166-169

Крупська Н. Г. Аналіз становлення лексикографії канадської англійської мови / Н. Г. Крупська // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». – Острог : Вид-во НаУОА, 2017. – Вип. 67. – С. 166–169.

УДК: 811.111'06'374-112(71)

Надія Григорівна Крупська,

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів

АНАЛІЗ СТАНОВЛЕННЯ ЛЕКСИКОГРАФІЇ КАНАДСЬКОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті подано результати проведеного аналізу формування сучасних словників канадської англійської мови. Висвітлено етапи становлення лексикографії та виокремлення канадської англійської в самостійну мовну одиницю упродовж останніх двісті років. Процес розділено на етапи, кожен з яких завершувався визначним досягненням канадської англійської лексикографії. Окремо розглянуто перші спроби узагальнення канадської лексики у XVIII – XIX ст., історію створення перших великих канадських словників англійської мови, розвиток регіональних та загальних словників у 1970 – х і 1980 – х роках, формування нового покоління словників у 1990-ті роки та розвиток лексикографії в Канаді у новому тисячолітті.

Показано важливу роль лексикографії канадської англійської мови в історії Канади та у формуванні самоідентичності канадської нації.

Ключові слова: лексикографія, канадська англійська мова, регіональні словники, загальні словники, словники канадської англійської мови.

Надежда Григорьевна Крупская,

Львовский национальный университет имени Ивана Франко, г. Львов

АНАЛИЗ СТАНОВЛЕНИЯ ЛЕКСИКОГРАФИИ КАНАДСКОГО АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

В статье представлены результаты проведенного анализа формирования современных словарей канадского английского языка. Представлены этапы становления лексикографии и выделение канадского английского в отдельную языковую единицу в течение последних двухсот лет. Процесс разделен на этапы, каждый из которых завершался выдающимся достижением лексикографии канадского английского. Отдельно рассмотрены первые попытки обобщения канадской лексики в XVIII – XIX вв., истории создания первых крупных канадских словарей английского языка, развитие региональных и общих словарей 1970 – х и 1980 – х годах, формирования нового поколения словарей в 1990-е годы и развитие лексикографии в Канаде в новом тысячелетии.

Показана важная роль лексикографии канадского английского языка в истории Канады и в формировании самоидентичности канадской нации.

Ключевые слова: лексикография, канадский английский язык, региональные словари, общие словари, словари канадского английского языка.

Nadiia Krupska,

Ivan Franko National University of Lviv, Lviv

ANALYSIS OF CANADIAN ENGLISH LEXICOGRAPHY FORMATION

The results of the conducted analysis of modern Canadian English dictionary formation are discussed in the article. The lexicography formation stages are depicted and Canadian English is singled out as a separate linguistic unit during the last two hundred years. The process is divided into stages each of which is completed by the significant achievement of Canadian English lexicography.

Separately, the first attempts of Canadian vocabulary generalisation in the 18th – 19th centuries, the history of the first major Canadian dictionaries of the English language, the development of regional and general dictionaries of the 1970s and 1980s, the formation of a new generation of dictionaries in the 1990s and the development of lexicography in Canada in the new millennium are investigated.

The great role of Canadian English lexicography in the history of Canada and the formation of the Canadian self-identity are shown.

Key words: lexicography, Canadian English, regional dictionaries, general dictionaries, dictionaries of Canadian English.

Лексикографія канадської англійської мови пройшла довгий та нелегкий шлях від створення перших глосаріїв до укладання сучасних словників. Впродовж багатьох років словники створювалися різними авторами та базувалися на різному лексичному матеріалі. **Метою** роботи є систематизація інформації про історію створення та джерела лексичного матеріалу словників канадської англійської мови. **Предметом** дослідження є процес формування сучасних словників канадської англійської мови. **Об'єктом** дослідження є історичні відомості про створення словників канадської англійської мови.

1. Початок англомовної лексикографії в Канаді.

Історія лексикографії в Канаді нараховує понад чотири з половиною століття. У 1534 році список п'ятдесяти чотирьох ірокезьких лексичних одиниць записав Жак Картье [4]. Більш суттєва лексикографічна робота була проведена в сімнадцятому столітті, коли французькі місіонери зібрали слова мов деяких споконвічних народів. Так були створені словники Montagnais, Old Algonquin, Ottawa, Eastern Abenaki, Huron, and Onondaga [17]. У 1743 році інший французький місіонер, П'єр Філіп Потье, створив записи використань французьких слів з якими він зіткнувся в Квебеку під час своїх подорожей на захід. Записи містили більше двох тисяч лексичних одиниць [44]. Це була перша спроба франко-канадської лексикографії.

До кінця вісімнадцятого століття, англофони в Канаді також створили списки слів: в 1792 році, наприклад, капітан Дж.С.Пуллінг склав список з 111 елементів зниклої мови Beothuk, отриманих від носія мови. Майже в цей же час Джордж Картрайт створив глосарій з 134 слів. Це знаменує собою початок вивчення англійської мови Канади як окремої мови.

Через більше ніж сто років після глосарію Картрайта, дослідження лексики Канади залишається на дуже примітивному рівні. У той час як англійська мова незалежних Сполучених Штатів почала аналізуватися лексикографами, мала свої власні правила і свою власну цілісність, англійська мова домінуючи Канади заперечувалася, відхилялася, вважалася помилковою. Лексичний термін «Канадська англійська» вперше прозвучав у назві лекції в А. С. Гейкі в 1857 році. Гейкі був іммігрантом з Шотландії і парохом пресвітеріанської церкви в Берліні (нині Кітченер), в традиційно англомовній провінції Онтаріо. Він зауважив, що в Канаді англійська мова була в занедбаному стані [16, с. 37]:

«Можна показати, що слова, невизнані видатними авторами, щодня використовуються; що слова визнані належним чином використовуються в невідповідних способах;... що незвичайні утворення і комбінації букв і фраз широко використовуються в мові без підтримки і визнання і сприяють збагаченню мови».

Таке ставлення до канадської англійської було звичним на той час [5]. Це не дивно, бо тоді ще не було жодних словників недавно визнаної мови. Списки слів канадської французької в дев'ятому столітті були часто збірниками так званих «locutions vicieuses» або «barbarismes» (наприклад, Дюлонг [12] та ін.), але канадці вважали, що їхня англійська мова була досить важливою навіть попри таку негативну увагу до неї. Списки слів з'явилися спорадично, але в дуже скромних масштабах. Так, наприклад, «Життя Джуліан Мортон і робота в Ньюфаундленді» (Julian Moreton «Life and Work in Newfoundland») [22], містять 89 лексичних одиниць. Ранній материковий глосарій, 32 лексичних одиниці, було включено в брошуру церковних новин надруковану в Нью-Брансвіку в 1889 р («Brief Glossary» 1889/1980). Ці праці настільки рідкісні, що були виключені зі стандартної бібліографії праць з канадської англійської мови, тому що жодна з них не була знайдена на сьогоднішній день [1, запис 706]. Найбільш повне документування канадської лексики дев'ятого століття було зроблено за кордоном, в словниках американізмів і в тому, що став «Оксфордським словником англійської мови».

Ситуація почала змінюватися на початку двадцятого століття. У 1905 році було нарешті визнано у словнику «Nugent's UpToDate English-French and French-English Dictionary» [6] вивіреному перекладачем та письменником Сільва Клеппін та опублікованому в Канаді, що канадська англійська більш споріднена з англійською мовою Сполучених Штатів, а не з англійською мовою Великої Британії.

Перший окремо опублікований словник канадської англійської мови – це продукт канадського Заходу, області, яка була в основному англомовною, але стійкою до британських мовних норм. Йдеться про «The Western Canadian Dictionary and PhraseBook» of John Sandilands («Західний канадський словник і розмовник» Джона Санділендса) [27], опублікований у Вінніпезі двома виданнями: 1912 і 1913 років. «The Western Canadian Dictionary and Phrase Book» спочатку підготували нові іммігранти, тому титульна сторінка першого видання «вихвалялась» ретельним відбором тем загальної інформації, корисної для новачка. Деякі слова в першому виданні, наприклад, «ittigation» («зрошення»), справді, надають енциклопедичну інформацію, водночас інші лексичні одиниці є, ймовірно, невідомими для британських англофобів, наприклад, «snowshoes» («снігоступи») або дієслово «trek» («переселятися»), котрі вважалися канадськими та походили з провінції Манітоби. Інші слова, наприклад, «Foothills», з'явилися на території західної Канади, провінція Альберта.

Друге видання [26] було призначене для тих, хто хотів більше дізнатися про Канаду, та мало жартівливу форму.

2. Перші великі канадські словники англійської мови.

Після публікації «Sandilands's Western Canadian Dictionary» (Західного канадського словника Санділендса) в англомовній лексикографії Канади була довга пауза, що контрастувала з періодом розквіту французько-канадської лексикографії: засноване 1902 року французьке співтовариство в Канаді у 1930 р. склало 700 сторінок словника франко-канадізмів «Glossaire du parler français au Canada» [29]. У 1950-х рр. один з представників співтовариства Луїз Александер Белісл вирішив створити для Канади та Франції загальний словник слів, уживаних у Квебеку. Словник цей продавався в супермаркетах Квебеку, хоч інтерес до канадської англійської був дуже низьким.

Типове ставлення було представлене співробітником канадської радіомовної компанії (CBC) у 1949 році. Член шкільної ради Онтаріо поскаржився на дикторів CBC, що вони наголосили перший склад у слові «research», хоча наголошенням повинен був бути другий (це є стандартне північно-американське використання слова). Справа у тому, що диктори читають свої тексти задалегідь, звряючи вимову складних слів зі словником і, що «[w]e мають як словники Оксфорд так і Вебстер». Мається на увазі, що хоча канадська мова не є ідентичною ані з британською, ні з американською англійською, користувачі словника можуть розцінювати її як суміш двох вищезгаданих мов.

У 1937 році був надрукований перший спрощений словник канадської англійської мови «The Winston Simplified Dictionary for Canada» [37], який складався з 32000 слів. Уперше цей словник з'явився у 1919 році як «The Winston Simplified Dictionary». Він був простим у використанні. У 1936 році його переглянули і з'явилося нове видання під назвою «New Winston Simplified Dictionary For Young People» [36], а згодом його перетворили у серію словників, адаптованих для шкіл та коледжів. Востаннє цей словник перевидали у 1974 році під назвою «The Winston Canadian Dictionary for School, Home and Office» [33], він нараховував майже 38550 слів, і продали більш ніж два мільйони його примірників.

У 1954 році в університеті Манітоби у Вінніпезі були проведені установчі збори канадської лінгвістичної асоціації, на яких обговорили можливості видання словників канадської англійської мови. У 1955 році була надрукована одна з перших статей під назвою «Лексикографічні проблеми канадської англійської мови» [21], що дало поштовх для створення «Словника канадської англійської мови на основі історичних принципів».

У 1958 році видавництво В. Дж. Гейджа у Торонто погодилося опублікувати словник канадізмів, який відредагував Ловелл. Після смерті Ловелла (1960 р.) робота над словником була далека від завершення. Двоє представників канадської лінгвістичної асоціації Метью Скарджілл та Уолтер Авіс взяли на себе редагування незавершеного словника. Словник канадізмів був завершений у 1967 році [28] до сторіччя конфедеративного домінію Канади. Бібліографія словника містила понад дві тисячі книг і брошур та близько п'ятисот журналів. Хоч цей список був далекий від досконалості, він був найбільш повним джерелом інформації про канадську англійську. У передмові видавці повідомляли, що словник містить результати столітніх досліджень і сприяє не лише вивченню мови, а й розумінню канадської ідентичності. Американський лексикограф Сінді Ландо вбачав у ньому подвійну функцію: він називав словник незамінним джерелом з лінгвістичної точки зору і захоплюючою скарбницею культурної інформації про минуле Канади. У 1962-1967 роках вийшла серія словни-

ків, яка містила три томи: «The Beginning Dictionary» [34] (20000 слів); «The Intermediate Dictionary» [35] (64000 слів); «The Advanced Dictionary» (90 000 слів).

У 1960 році розпочато два інші словникові проекти, присвячені канадській англійській. У рамках першого професор Меморіального університету (головний університет Ньюфаундленду) Джордж Сторі опублікував брошуру під назвою «A Newfoundland Dialect Dictionary: A Survey of the Problems» [30], а в наступному році представив канадській лінгвістичній асоціації початковий варіант свого глосарію, після чого розпочав співпрацю з В. Кірвіном та Дж. Відовсоном над збереженням лінгвістичної спадщини Ньюфаундленду, яка тривала в Меморіальному університеті до 2003 року.

Другим важливим словниковим проектом, що розпочався на початку 60-х років, був «The Canadian Dictionary/Dictionnaire canadien» за редакції Дж. П. Віне – результат роботи лексикографічного наукового центру Монреальського університету. Цей словник мав практичне значення для синхронних перекладів і містив лише 11000 основних лексичних одиниць [1].

3. Регіональні та загальні словники 1970 – х і 1980 – х років

У наступні два десятиліття англійська лексикографія розвивалася в Канаді у трьох напрямках: поширення загальних словників, укладання двох великих регіональних словників та випуск цілого ряду незначних місцевих, технічних та гумористичних словників.

До першого виду діяльності належить публікація у 1973 році нового канадського видання «Funk and Wagnalls Standard College Dictionary» [13] на основі переглянутого американського видання 1968 року. Наступним був «The Houghton Mifflin Canadian Dictionary of the English Language» [19]. Цей словник мав американське походження. Це було канадське видання «The American Heritage Dictionary of the English Language», який увібрав найкращі особливості цього словника, наприклад, його розгорнуті ілюстрації. Він широко використовувався в канадських університетах і в суспільному житті. У 1970 – х і 1980 – х роках, серія словників В. Дж. Гейджа зазнала змін і зміни назви. У 1977 році «The Beginning Dictionary» перейменовано у «The Canadian Junior Dictionary» та у 1985 році він отримав нову назву – «Gage Junior Dictionary». У 1979 році «The intermediate Dictionary» перейменовано у «The Canadian Intermediate Dictionary». Найбільших змін зазнав «The Canadian Senior Dictionary», який 1973 року було перейменовано у «The Gage Canadian Dictionary», 1975 року та у «The Gage Senior Dictionary», і нарешті у 1983 році словник отримав свою сучасну назву «The Gage Canadian Dictionary» [14, 15].

До другого виду діяльності відносяться укладання та публікація регіональних словників. Джордж Сторі разом із співробітниками університету Ньюфаундленду продовжив роботу над словником канадизмів. Завершена версія словника «The Dictionary of Newfoundland English» [8] була опублікована в 1982 році. У 1999 році вийшло друге видання словника [9] з великими доповненнями. Меморіальний університет зробив текст цього словника доступним в Інтернеті [10] у 1999 році. Перша версія цього словника нараховувала близько 4500 лексичних одиниць; друга – 5224 нових або розширених словникових статей. До словника увійшли слова, які з'явилися в Ньюфаундленді або були записані в книгах про Ньюфаундленд. «The Dictionary of Newfoundland English» був побудований за історичними принципами і з великою кількістю посилань на інші словники. Бібліографія друкованих та рукописних джерел у першому виданні складала більше ніж п'ятсот пунктів без періодичних видань. До цього лексичного матеріалу, який становив 42% джерел словника, долучили дані з великої колекції фольклору та мовних архівів (у тому числі 2000 аудіозаписів) Меморіального університету Ньюфаундленду.

У 1979 році професор англійської мови Террі Пратт розпочав роботу над словником англійської мови великого, як і Ньюфаундленд, острова Принц Едвард, біля східного узбережжя Канади. У 1988 році був опублікований «The Dictionary of Prince Edward Island English» [11, 25]. Як і «The Dictionary of Newfoundland English», він використовував історичні докази, зібрані в програмі читання, а також матеріали, зібрані безпосередньо від інформантів, що дало можливість Пратту відобразити регіональні та соціальні зміни з приголомшливою чіткістю: наприклад, «alder mud» «mud from alder swamps used as fertilizer (рештки кори вільхи, що використовуються як добриво)» в Егмонтоні та Шарлоттауні означало «неосвічений чоловік похилого віку». Частково така соціолінгвістична глибина стала можливою завдяки строгим критеріям відбору лексичних одиниць, з яких було виключено більшість назв, жаргонних слів і загальних канадизмів, у результаті чого кількість слів зменшилася до 873 одиниць. Пратт стверджував, що більша кількість слів означала б непотрібне дублювання інших словників.

До третього напрямку розвитку словників канадської англійської мови належать спеціалізовані словники: «A Canadian Dictionary of Safety Terms» [3] та «A Canadian Dictionary of Abbreviations» [2], опубліковані у 1980-х роках.

4. Нове покоління канадських словників англійської мови: 1990-і роки

У 1990 році Томас Пайкедей видав словник «The Penguin Canadian Dictionary» [24], що включав близько 75 000 лексичних одиниць і як плід багаторічного зацікавлення свого укладача можливостями обчислювальних методів у словниковій роботі став новою епохою канадської лексикографії. Пайкедей зібрав з канадських джерел лінгвістичний корпус, який містив 20 000 000 позицій, і використав його для формування списку слів, а також для встановлення регулярних колокацій. Результатом став перший загальний словник, повністю укладений у Канаді, але це видання не було зовсім вдалим. Словник переважно містив надто короткі та не завжди коректні тлумачення слів, неідентифіковані омографи й сумнівні твердження про канадське використання слів, причиною чого, на думку фахівців, був недостатній об'єм лінгвістичного корпусу.

Десятиліття, яке почалося з «The Penguin Canadian Dictionary», відзначилося інтенсивним розвитком канадських словників. У 1996 та 2000 роках В. Дж. Гейдж видав нові версії словника «The Gage Canadian Dictionary» [14,15], який мав 1024 сторінки та містив 95 000 лінгвістичних одиниць. У 1996 році цей словник був виданий в електронній формі.

У 1997 році з'явився «The ITP Nelson Canadian Dictionary of the English Language» [20], який мав 1 728 сторінок та містив близько 150 000 лінгвістичних одиниць.

Конкурентом «The Gage Canadian Dictionary» та «The ITP Nelson Canadian Dictionary of the English Language» став опублікований у 1998 році «The Canadian Oxford Dictionary» [7, 23] (1728 сторінок та 130 000 лексичних одиниць). Він базувався на двохмільйонній базі даних, яка складалася з 2 000 000 канадських цитат, вибраних у процесі програми читання, яка своєю чергою обрала 20 000 000 слів з канадських текстів та 20 000 000 слів з текстів неканадського походження. Ці бази даних проаналізували значно коректніше, ніж ту, на якій Пайкедей заснував «The Penguin Canadian Dictionary». Причиною

успіху була велика кількість фахівців, які працювали над укладанням оксфордського словника. Його видавці стверджували, що «The Canadian Oxford Dictionary» встановив у Канаді новий авторитетний стандарт для словників та є найкращим загальним словником канадської англійської мови.

«The Canadian Oxford Dictionary» був перевиданий з доповненням нових слів у 2001 році і виданий в електронній формі у 2002 році. На основі цього видання було створено низку спеціалізованих словників: «The Canadian Oxford Spelling Dictionary» (1999), «The Canadian Oxford Paperback Dictionary» (2000) (ця назва означає скорочену версію основного словника), «The Canadian Oxford High School Dictionary» (2001), «The Canadian Oxford Compact Dictionary» (2002), «My Very First Canadian Oxford Dictionary» (2002) з ілюстраціями, «My First Canadian Oxford Dictionary» (2003), також з ілюстраціями.

5. Напрями розвитку лексикографії в Канаді у новому тисячолітті

Академічна лексикографія канадської англійської мови здатна розвиватися у двох напрямках. Перший напрям це створення регіональних словників на зразок DNE [9] і DPEIE [11]. Такі словники теоретично можна укласти для кожної з морських провінцій, а саме Нової Шотландії і Нью – Брансвіка, для і для Британської Колумбії. Другий напрям – це опрацювання матеріалів великого незакінченого Канадського Словника: «The Dictionary of Canadian English on Historical Principles» [32], який свідчить, що вік становлення основних історичних словників Канади ще не минув. Важливе значення має той факт, що Канада на початку ХХ століття відстає від Австралії і Південної Африки в документуванні власного виду англійської мови.

Література:

1. Avis, Walter S. and A. M. Kinloch. Writings on Canadian English 1792–1975: An Annotated Bibliography / Avis, Walter S. and A. M. Kinloch. – Toronto : Fitzhenry and Whiteside, 1978.
2. Canadian Dictionary of Abbreviations / Dobroslavic, Thérèse and Gail Edwards; – Toronto : ECW Press, 1994.
3. Canadian Dictionary of Safety Terms. – Ottawa : LARR Enterprises and RAM Consulting, 1987.
4. Cartier, Jacques. Bibliothèque du Nouveau Monde / Jacques Cartier. – Montréal : Presses de l'Université de Montréal. 1534/1986.
5. Chambers, J. K. 'Lawless and Vulgar Innovation': Victorian Views of Canadian English / J. K. Chambers. – Amsterdam/Philadelphia : John Benjamins. 1993.
6. Clapin, Sylva (Ed.). Nugent's UpToDate English–French and French–English Dictionary According to the Best Authorities, and Containing All the Words Generally Used in Both Languages / Clapin Sylva. – Montréal : Librairie Beauchemin, 1905.
7. COD (Canadian Oxford Dictionary) / Barber, Katherine (Ed.); – Toronto : Oxford University Press, 1998.
8. DNE (Dictionary of Newfoundland English) / Story, G.M., W.J. Kirwin, and J.D.A. Widdowson (Eds.). – Toronto: University of Toronto Press, 1921.
9. DNE (Dictionary of Newfoundland English) / Story, G.M., W.J. Kirwin, and J.D.A. Widdowson (Eds.). – Toronto : University of Toronto Press.
10. DNE (Dictionary of Newfoundland English) [online]. / Story, G.M., W.J. Kirwin, and J.D.A. Widdowson (Eds.). 1992. – Access mode : <http://www.heritage.nf.ca/dictionary/> (last access: May 30, 2003).
11. DPEIE (Dictionary of Prince Edward Island English) / Pratt, T.K. (Ed.). – Toronto : University of Toronto Press, 1988.
12. Dulong, Gaston. Bibliographie linguistique du Canada français. – Québec: Les Presses de l'Université Laval / Paris: Librairie C. Klincksieck, 1966.
13. Funk and Wagnalls Standard College Dictionary: Canadian Edition. – Toronto : Fitzhenry and Whiteside. 1932
14. Gage Canadian Dictionary. De Wolf, Gaelan Dodds (Ed.). – Toronto : Gage Educational Publishing, 1996.
15. Gage Canadian Dictionary. De Wolf, Gaelan Dodds (Ed.). – Vancouver / Toronto : Gage Educational Publishing, 2007.
16. Geikie, A. Constable. Canadian English. Canadian Journal of Science, Literature, and History 2(11): 34455. CIHM/ICMH Microfiche Series fiche P05122077308. – Ottawa : Canadian Institute for Historical Microreproductions. 1857/1980
17. Goddard, Ives. The Description of the Native Languages of North America before Boas / Goddard, Ives (Ed.). – Handbook of North, 1996.
18. Halford, Peter W. (Ed.). Le français des Canadiens à la veille de la Conquête: Témoignage du père Pierre Philippe Potier, s.j.. Collection Amérique Française 2. – Ottawa : University of Ottawa Press, 1994.
19. Houghton Mifflin Canadian Dictionary of the English Language / Morris, William (Ed.). Markham, – ON : Houghton Mifflin Canada, 1980.
20. ITP Nelson Canadian Dictionary of the English Language / Scarborough – ON : ITP Nelson, 1997.
21. Lovell, Charles J. Lexicographic Challenges of Canadian English / Journal of the Canadian Linguistic Association 1(1): 25, 1955.
22. Moreton, Julian. Life and Work in Newfoundland: Reminiscences of Thirteen Years Spent There. – London : Rivingtons, 1863.
23. Oxford University Press. The Canadian Oxford Dictionary: The Foremost Authority on Current Canadian English [advertising brochure]. – Toronto : Oxford University Press, 1997.
24. Penguin Canadian Dictionary / Paikeday, Thomas M. (Ed.); Markham; – ON : Penguin Books, 1990.
25. Pratt, Terry and Scott Burke (Eds.). Prince Edward Island Sayings. – Toronto : University of Toronto Press, 1990.
26. Sandilands, John. Western Canadian Dictionary and Phrasebook: Explaining in Plain English for the Special Benefit of Newcomers the Meaning of the Most Common Canadianisms and Colloquialisms. – Winnipeg : printed for the editor. Peel Bibliography on Microfiche fiche 2342. / Ottawa : National Library of Canada. 1921/1976.
27. Sandilands, John. Western Canadian Dictionary and Phrasebook: Things a Newcomer Wants to Know. – Winnipeg : printed for the editor. John Orrell (Ed.). Facsimile reprint. / Edmonton: University of Alberta Press. 1932/1975.
28. Scargill, M.H. Preface. Avis, Walter S. (Ed.). A Dictionary of Canadianisms on Historical Principles: vivii. – Toronto : W.J. Gage, 1967.
29. Société du parler français au Canada. Glossaire du parler français au Canada. – Québec : L'Action Sociale, 1930.
30. Story, G.M. A Newfoundland Dialect Dictionary: A Survey of the Problems. – St John's : Memorial University of Newfoundland, 1956.
31. Story, G.M. and W.J. Kirwin. 'The Dictionary of Newfoundland English': Progress and Promise / Regional Language Studies 5: 1517, 1974.
32. Wees, W.R. Foreword. Avis, Walter S. (Ed.). A Dictionary of Canadianisms on Principles: v. – Toronto : W.J. Gage, 1967.
33. Winston Canadian Dictionary for School, Home, and Office. – Toronto/Montréal : Holt, Rinehart and Winston of Canada, 1974.
34. Winston Dictionary of Canadian English: Elementary Edition / Paikeday, Thomas M. (Ed.); – Toronto : Holt, Rinehart and Winston of Canada, 1975.
35. Winston Dictionary of Canadian English: Intermediate Edition. / Paikeday, Thomas M. (Ed.); – Toronto : Holt, Rinehart and Winston of Canada, 1969.
36. Winston Simplified Dictionary for Canada / Brown, Thomas Kite and Henry Alexander (Eds.); – Toronto : Winston, 1937.
37. The Winston Simplified Dictionary: Including All the Words in Common Use Defined so that they can be Easily Understood. / Lewis, William D. and Edgar A. Singer (Eds.). – Philadelphia : John C. Winston, 1919.